

Dansk Evaluerings­selskabs Årskonference, 2024
"Nye tider for evaluering"

"Drop effektmålinger og gå tæt på dem, det handler om"

*- Nye veje at gå for evalueringer af
komplekse sociale indsatser*

Formål med parallelsession

1) At diskutere evalueringsfeltets rolle i en tid, hvor vi står overfor en række komplekse problemstillinger

2) Give bud på konkrete greb, vi kan gøre brug af, når vi arbejder med evaluering og læring i indsats, der adresserer komplekse problemstillinger.

Program

- Kort om mig og min position
- Hvorfor droppe effektmålingen?
- Hvorfor gå tæt på dem, det handler om?

Min position – hvad taler jeg med afsæt i?

- ❖ Socialområdet
- ❖ En projektvirkelighed
- ❖ En udviklingsammenhæng
- ❖ Nysgerrighed

**Hvorfor droppe
effektmålingerne?**

Hvad mener vi, når vi snakker om komplekse problemstillinger?

- går på tværs af systemer og organisationer
- er så dybt rodfæstede, at de vender tilbage trods mange forsøg på at løse dem
- bevæger sig på uforudsigelig vis
- ikke kan løses med et snuoptag eller simple løsninger.

For eksempel

- Ulighed i sundhed, uddannelse og indkomst.
- Unge uden for uddannelse og arbejdsmarked
- Hjemløshed
- Børnefattigdom
- Vold i hjemmet
- Mv.

Komplekse problemer kalder (tit) på systemforandring

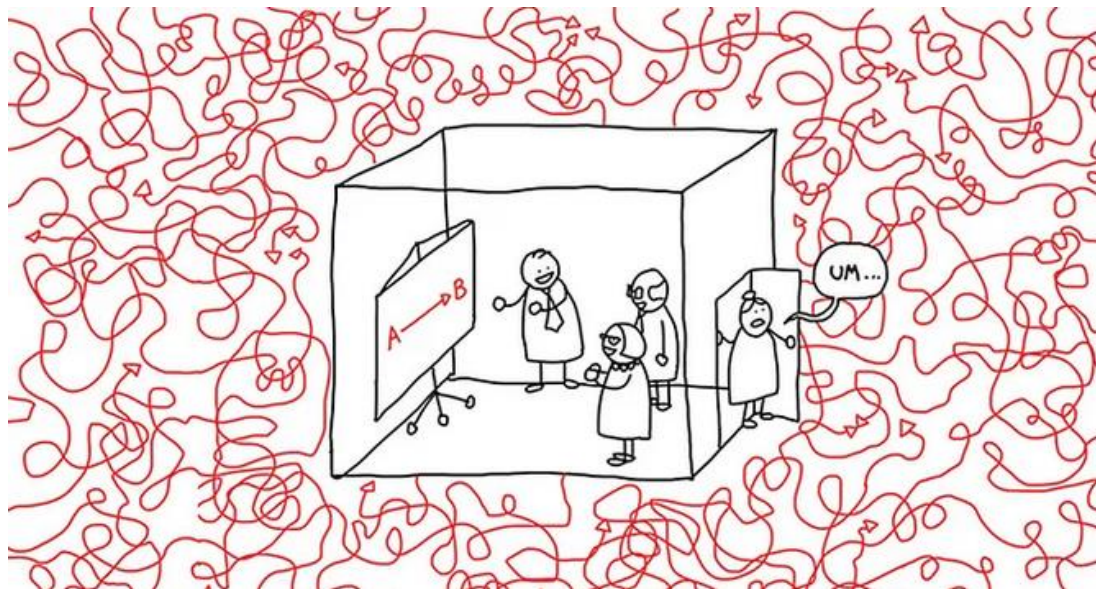
From Projects to Portfolios

From constructing houses to designing cities

I systemforandrende arbejde kender vi typisk vores destination, men ikke vejen dertil.

Vi har brug for en
rejsemakker

”Mennesker, der laver systeminnovation, har en vision, men ikke et kort over deres rejse. De prøver ting af uden at vide, om det virker. Vi følger med dem, så vi kan hjælpe dem med at udvikle kortet. Vi indsamler data, mens de implementerer. Giver dem feed-back så tæt på realtid som muligt og guider beslutningstagning”

- Amy Salmon, professor, British Columbia

Fra...

Interventionen i centrum

Forventning om lineære årsagssammenhænge

Bagudrettet fokus

Fokus på afgrænsede løsninger

Fokus på at vurdere værdi

Fokus på at bevise og dokumentere

Værdi om objektivitet og evaluatore som eksperter

Magt over

Fokus på ansvarliggørelse/kontrol

Kvalitative eller kvantitative metoder eller mixed methods

Fra kausalitet

Forudbestemte evalueringsplaner

Evaluanden

Formål

Principper

Tilgang

Til...

Systemet i centrum

Fokus på eksperimenter

Fokus på fremtiden

Fokus på porteføljer og forandringer på systemniveau

Fokus på at skabe værdi

Fokus på at forbedre

Værdi om kollektiv intelligens blandt alle i systemet

Magt med

Fokus på læring

En myriade af forskellige datakilder og indsamlingsmetoder

Til relationer

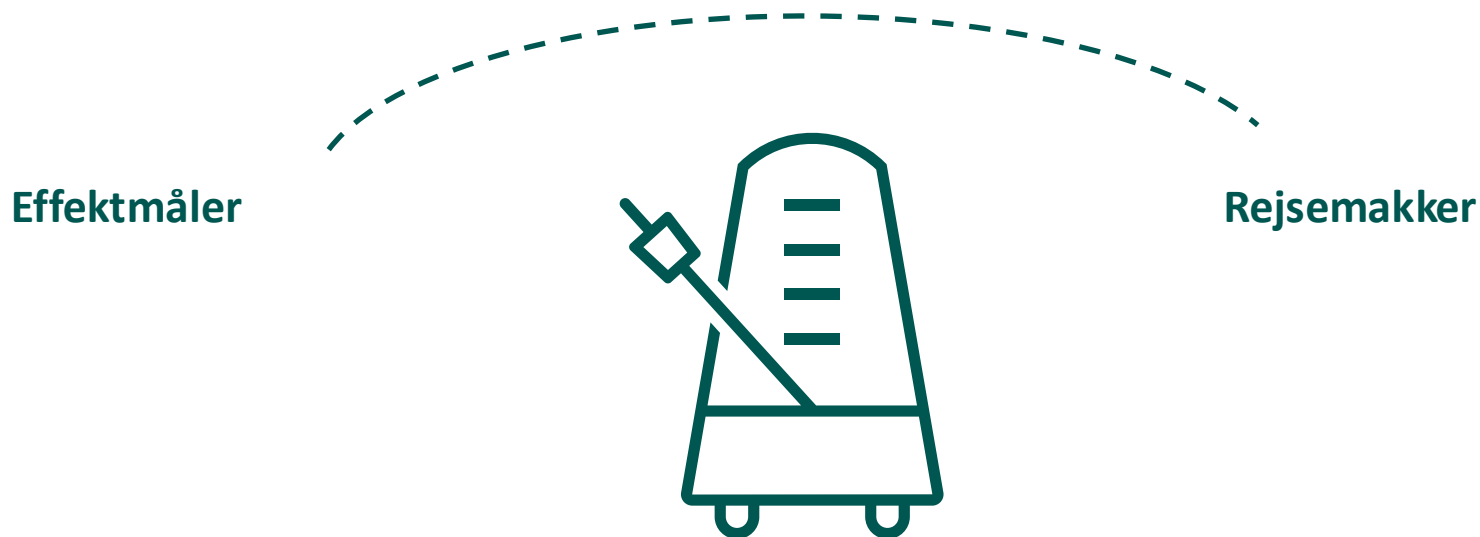
"Slow-cooked" evaluation

Nogle af de dilemmaer og udfordringer, vi ofte oplever

- **Ressourcer** – hvis man skal være tæt på gennem mange år, bliver det dyrt
- **Forventninger** fra bevillingsgivere – ofte optaget af forandringer på borgerniveau og gerne inden for en relativt kort tidsramme
- **Uvildighed** – hvordan kan man evaluere noget, man selv er så infiltreret i?

- Hvilken position indtager I typisk, når I arbejder med evaluering?
- Hvor på spektret mener I, at vi som evaluatore**r** bør stræbe efter at placere os?

**Eksempel: Fra vildt svært
problem til drømmen om
en ø med alle børn i
trivsel**

**3 af de
fattigste**

..postnumre i
Danmark ligger på
Bornholm

Bornholms
Regionskommune er
den..

**11. mest
udsatte
kommune**

..på det socioøkonomiske
indeks - en indikator for de
social udfordringer borgerne
i kommunen står med og
derfor en indikation på
udsathed i kommunen.¹⁴

Vision

At øge chanceligheden og skabe den bedst mulige start på livet for de mindste bornholmere

Tilgang

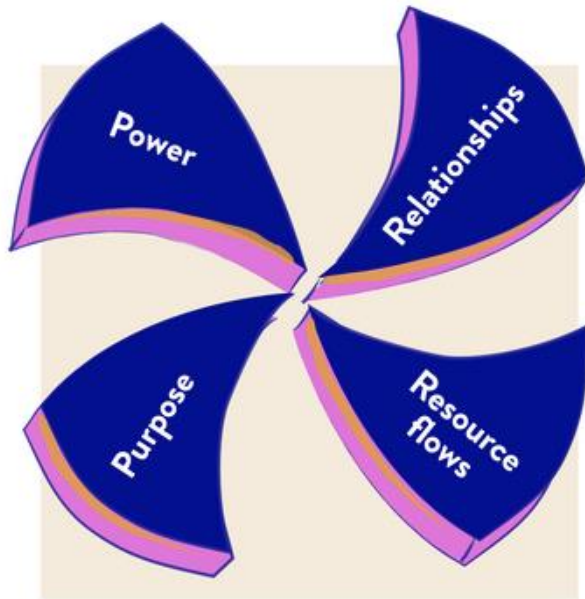
Storskalaprogram med en række af interventioner og eks-perimenter fordelt over flere områder og forvaltninger

Jeg tror, vi har brug for:

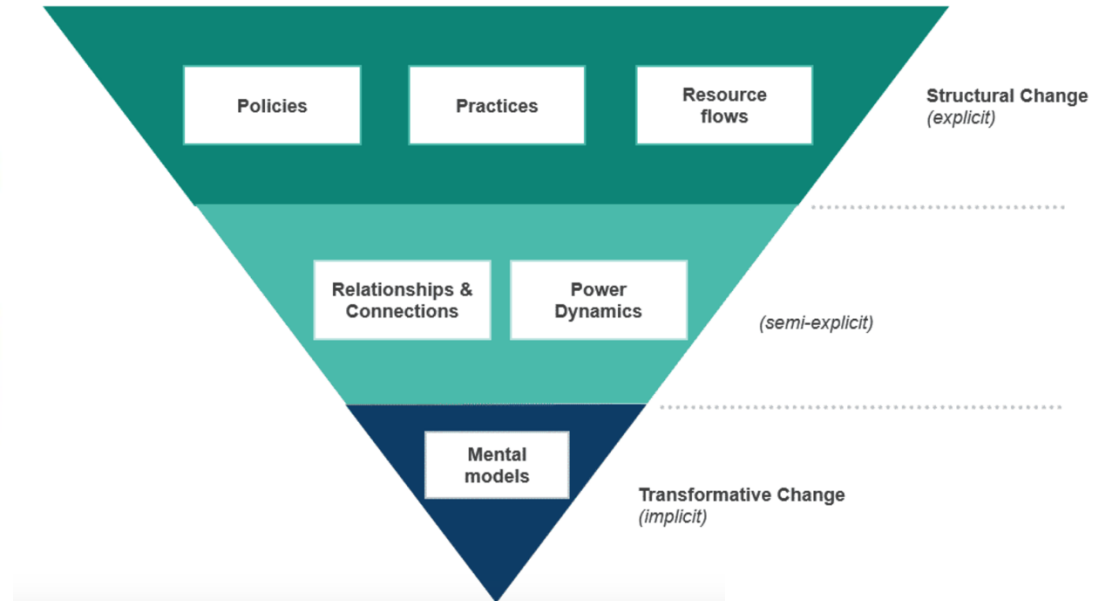
1. En linse at anskue og operationalisere systemforandringer gennem
2. En ramme for involverende strategisk læring

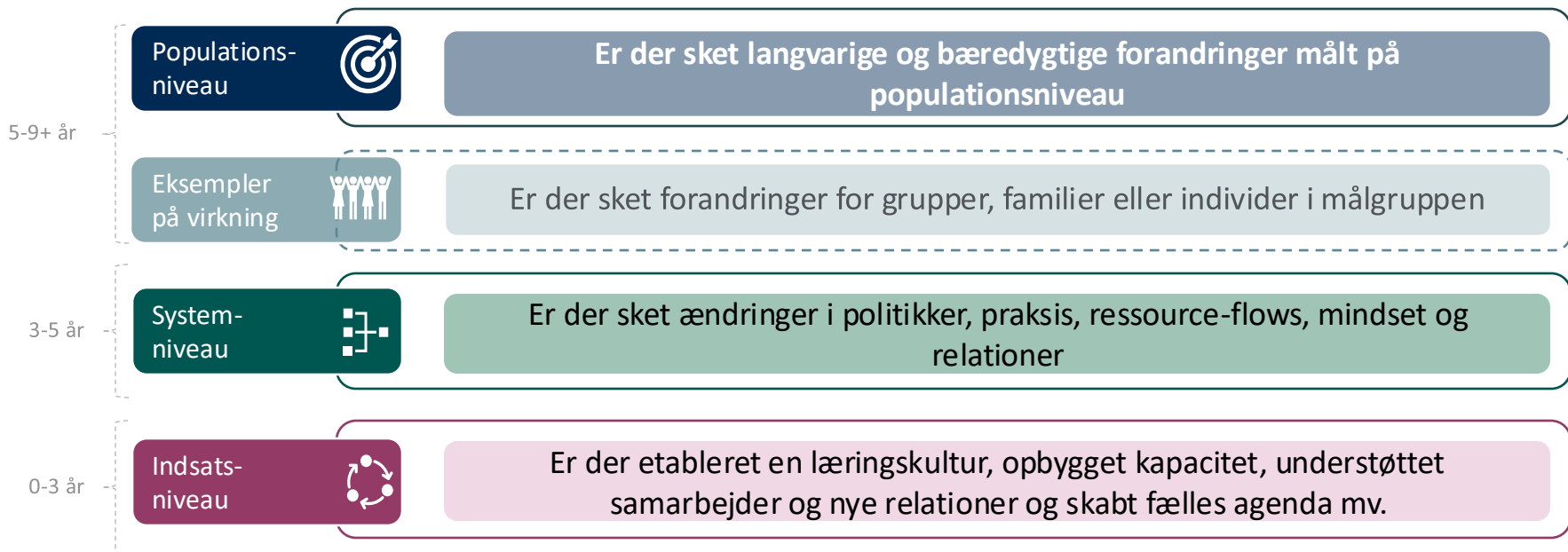
En linse at anskue og operationalisere systemforandringer gennem

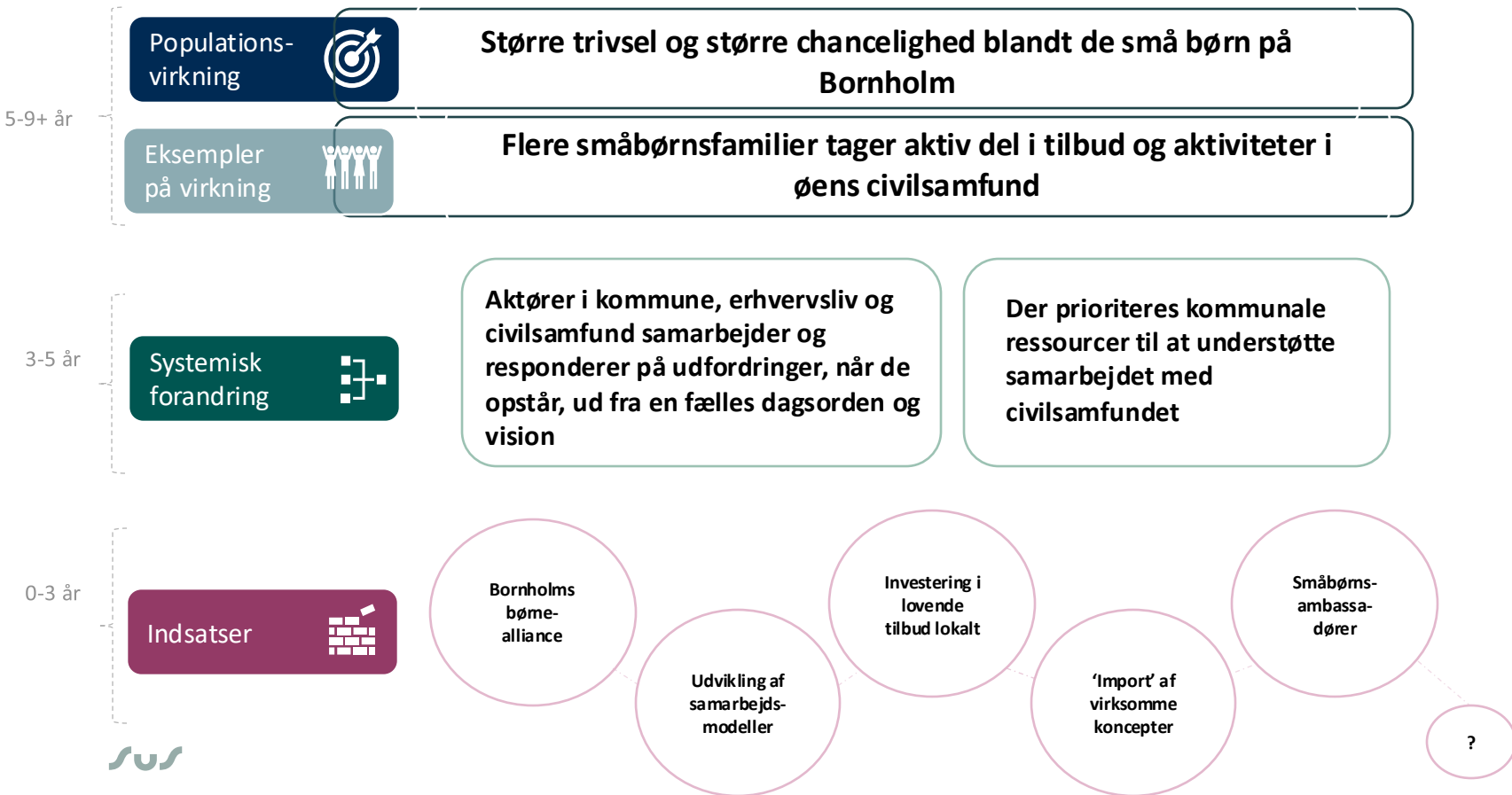
SIX CONDITIONS OF SYSTEMS CHANGE

En linse at anskue og operationalisere systemforandringer gennem

Eksempel: De Små Børns Bornholm (civilsamfundssporet)

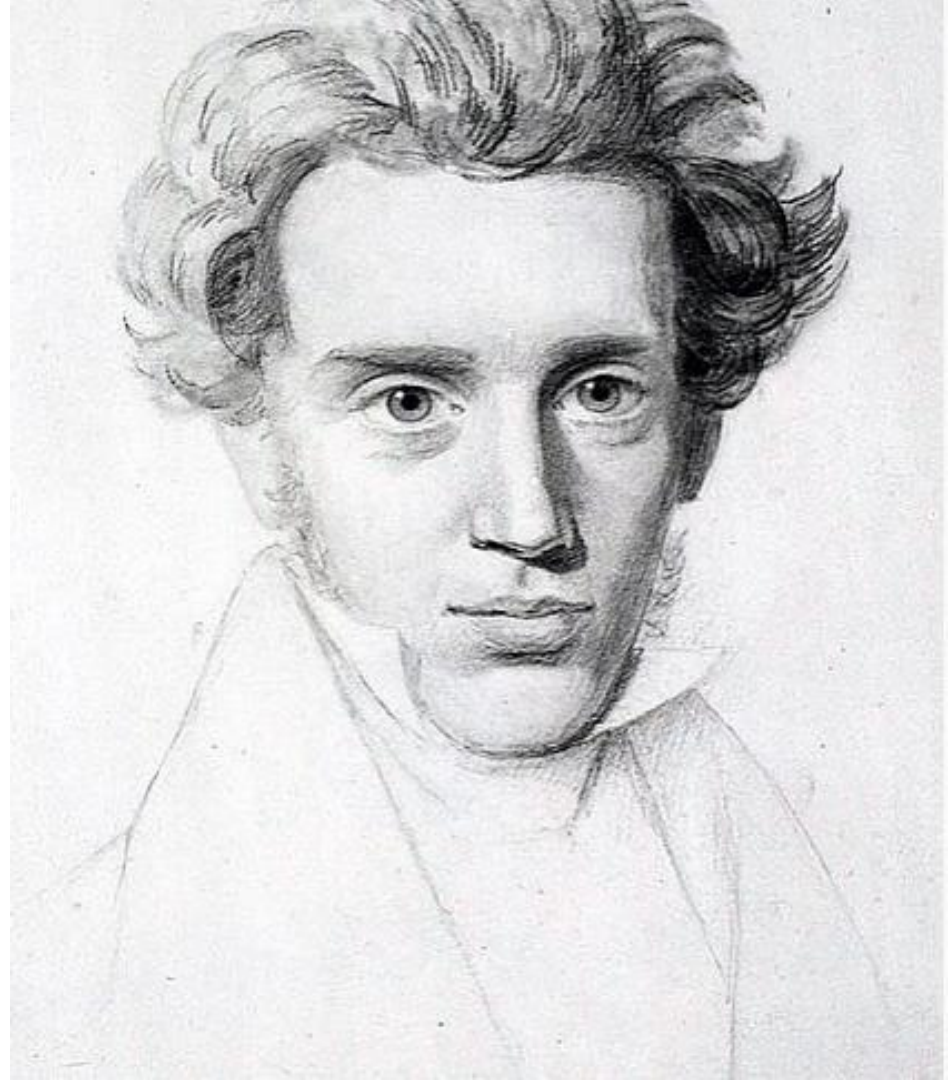
**Hvorfor gå tæt på
dem, det handler
om?**

Hvorfor gå tæt på dem, det handler om?

”... man må, når det i sandhed skal lykkes at føre et menneske et bestemt sted hen, først og fremmest passe på at finde ham der, hvor han er, og begynde der. Dette er hemmeligheden i al hjælpekunst. Enhver, der ikke kan se det, han er selv i en indbildning, når han mener at kunne hjælpe andre. For i sandhed at kunne hjælpe en anden må jeg forstå mere end han – men dog først og fremmest forstå det, han forstår. Når jeg ikke gør det, så hjælper min mere-forståelse ham slet ikke.”

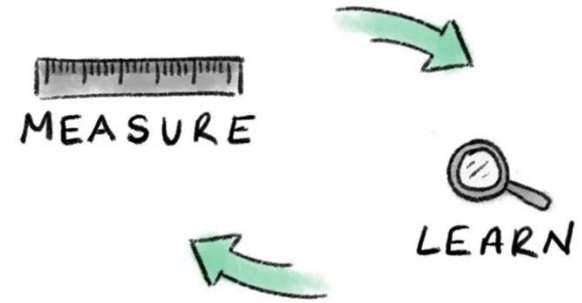
Kierkegaard - Synspunkt for min forfattervirksomhed: 1859

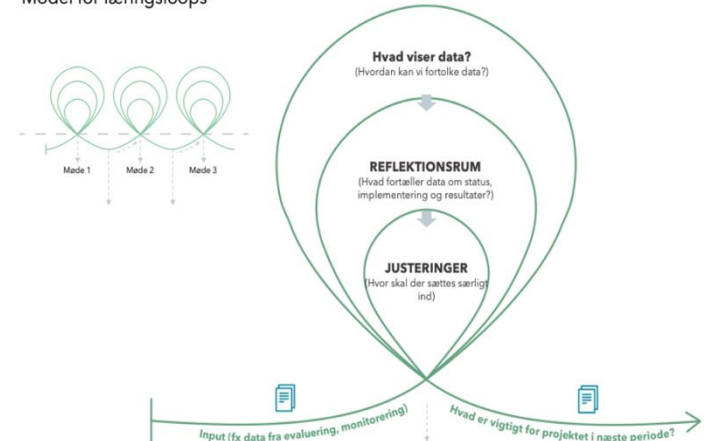
En ramme for involverende strategisk læring

Når vi arbejder med involverende strategisk læring..

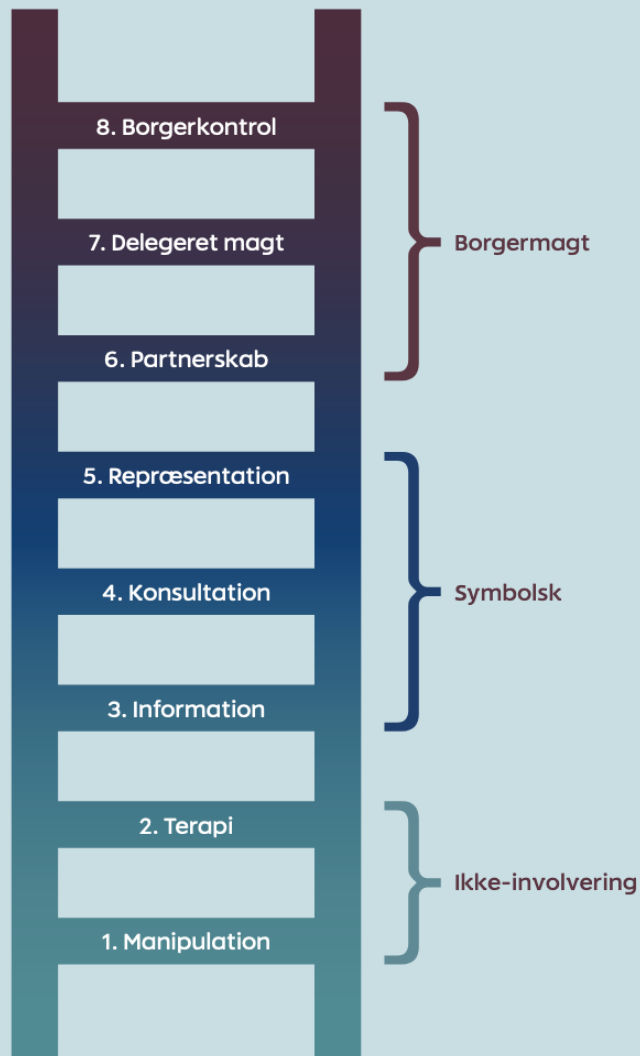
- Øger vi sandsynligheden for at lykkes med det, vi gør – fordi vi får indsigt i den virkelighed, som dem vi involverer, står i
- Øger vi sandsynligheden for at lykkes med det rigtige
- Opstår der nye perspektiver og øget innovationshøjde
- Forpligter vi os (og andre) på at respondere på det, vi lærer
- Får vi større legitimitet og bedre forudsætninger for følge- og ejerskab.

Model for læringsloops

*Hvis vi reelt ønsker
involverende læring, må vi
indtænke involvering som en
uomgængelig del af vores
læringsdesign.*

Eksempel: Netværk der bærer

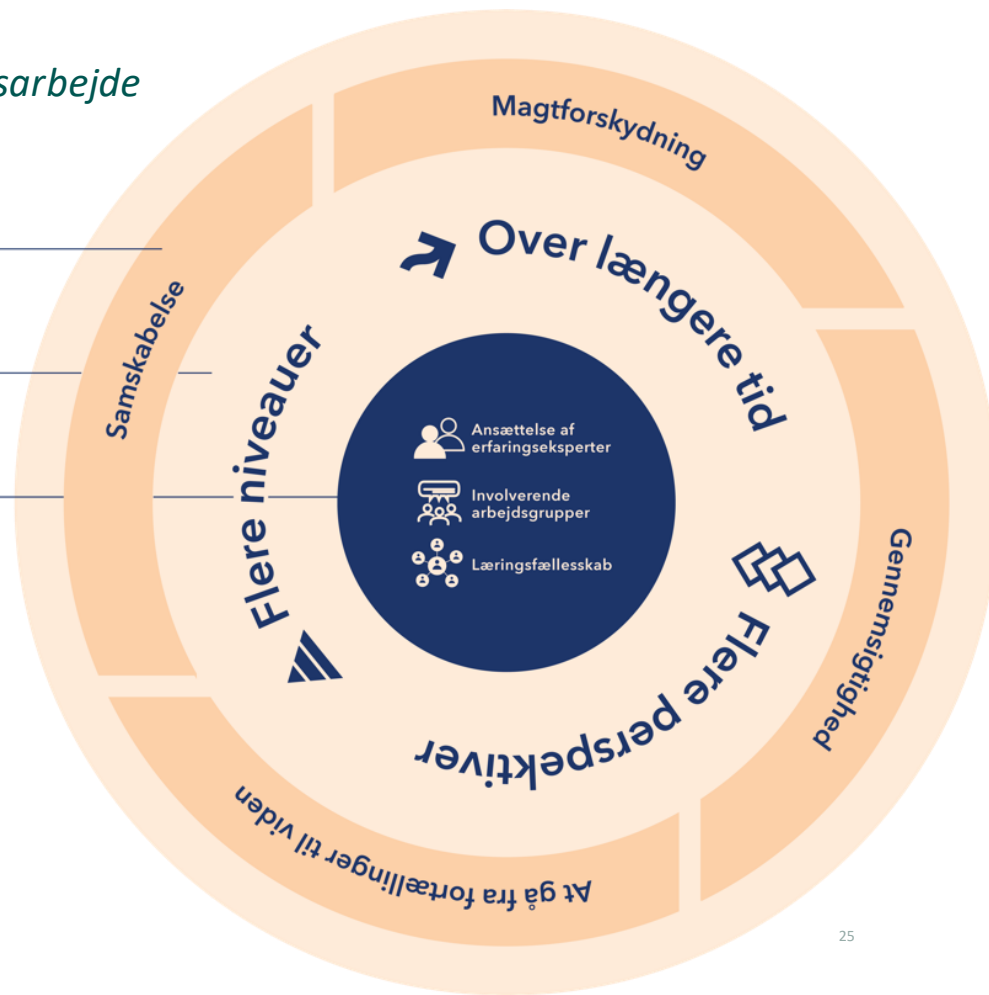
Formål: at styrke unge på børne- og ungehjems netværk, så de står bedre rustet, når de skal stå på egne ben.

Vores rolle: Udviklingspartnere og evaluatore

Design: Et radikalt involverende udviklings- og læringsdesign

Eksempel: Netværk der bærer - model for involverende udviklings- og læringsarbejde

- Principper for involvering ●
- Byggesten i et involverende udviklingsforløb ●
- Konkrete greb til involvering ●

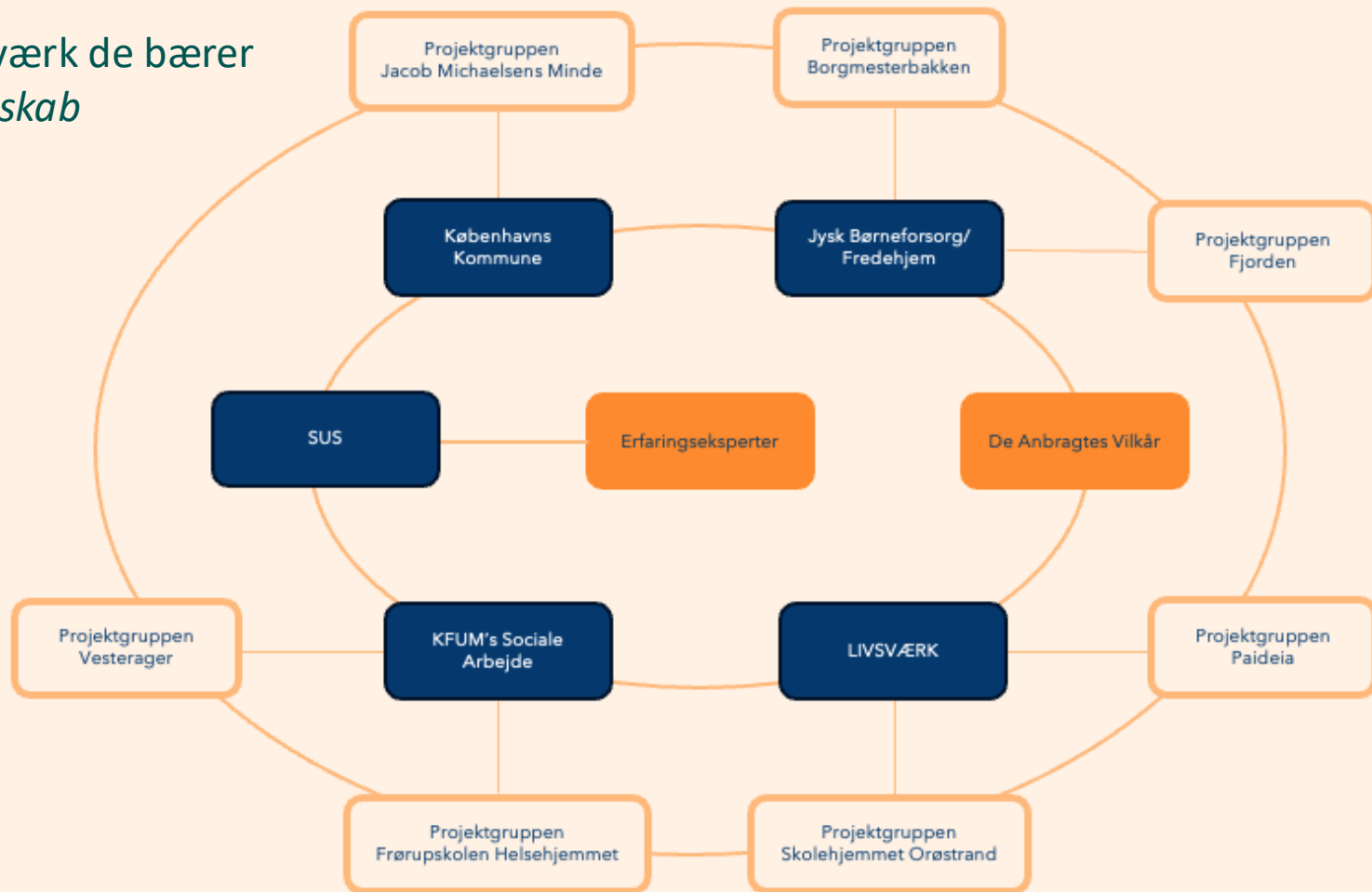
Eksempel: Netværk der bærer

Involvering foregik:

- **Fra start til slut**
  - ✓ Unge nuværende og tidligere anbragte bidrog til at identificere og formulere problemet og udvikle, afprøve, implementere og evaluere løsninger
- **På flere organisatoriske niveauer**
  - ✓ Unge nuværende og tidligere anbragte deltog i lokale arbejdsgrupper på børne- og ungehjemmene og på tværgående læringsseminarer, vi ansatte erfaringseksperter ind i projektledelsen og i følgegruppen
- **Fra flere perspektiver**
  - ✓ De unge selv, tidligere anbragte, erfaringseksperter og organisationer, der repræsenterer dem

Eksempel: Netværk de bærer - *Læringsfællesskab*

Hvad lærte vi?

- At langt de fleste mennesker godt vil involveres i at udvikle og evaluere indsatser, de er i berøring med – men ikke altid på den samme måde
- At vi får adgang til meget vigtig læring ved at være tæt på og arbejde intentionelt og systematisk med ”ustruktereret” data
- At der er stor innovations- og forandringskraft i at involvere dem, det handler om, i lærings- og udviklingsprocesser
- At systemer skal trænes i at lytte til dem, de forsøger at hjælpe, og respondere på det, de hører

